

Novembre de 2022. Píndola

L'àmbit de l'economia *silver*

a Catalunya

L'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya. Píndola

ACCIÓ

Generalitat de Catalunya

Els continguts d'aquest document estan subjectes a una llicència Creative Commons. Si no s'indica el contrari, se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor, no se'n faci un ús comercial i no se'n distribueixin obres derivades. Podeu consultar un resum dels termes de la llicència a:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

L'ús de marques i logotips en aquest informe és merament informatiu. Les marques i logotips esmentats pertanyen als seus respectius titulars i en cap cas són titularitat d'ACCIÓ. Es tracta d'una representació il·lustrativa parcial de les empreses, organitzacions i entitats que formen part de l'ecosistema de l'economia *silver*. Poden haver-hi empreses, organitzacions i entitats que no hagin estat incloses en l'estudi.

Realització

Cluster Development SL

Unitat d'Estratègia i Intel·ligència Competitiva d'ACCIÓ

Barcelona, novembre de 2022

Índex de continguts

1. L'àmbit de l'economia *silver*

Definició de l'àmbit de l'economia *silver*

L'economia *silver* a escala mundial

Factors demogràfics i de política pública que fan desenvolupar i incideixen en l'economia *silver*

2. L'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

Dades de la població *silver* a Catalunya

Definició de l'àmbit a Catalunya i cadena de valor
Dades clau del mapeig i quantificació de l'àmbit a Catalunya

Ecosistema i mapa d'agents

Comerç exterior

Atracció d'inversió a Catalunya

3. Tendències i oportunitats en l'àmbit de l'economia *silver*

Tendències de futur de l'economia *silver*

Oportunitats de negoci en l'àmbit *silver* en els principals sectors econòmics

Tecnologies relacionades amb el sector de l'economia *silver*

1. L'àmbit de l'economia *silver*

Definició de l'àmbit de l'economia *silver* (I)

«*Silver*» → Persones de + 55 anys

- Es tracta d'un àmbit de l'economia que aglutina productes i serveis que són consumits o adquirits per la població més gran. Sota aquest concepte, sovint també s'inclouen les oportunitats d'innovació que es poden generar per donar resposta a les necessitats d'aquesta part de la població.
- El principal aspecte que defineix l'economia *silver* és el concepte de «gent gran» o l'envelliment de la població.
- No hi ha definicions úniques del que s'entén per població més gran o més envellida. La definició de la Comissió Europea parla de persones de més de 50 anys, mentre que els estudis demogràfics sovint fan referència a més de 60 o més de 65 anys, i, per altra banda, hi ha sectors econòmics que diferencien productes per a la població més gran a partir dels 55 anys.
- Aquest document no és un estudi de recerca sobre el concepte *silver*. La definició de l'edat tampoc influeix de manera directa en les estimacions per a l'elaboració del mapeig ni en l'anàlisi de les oportunitats sectorials o les oportunitats d'innovació. En altres paraules, bona part de l'anàlisi no està tan condicionada pels rangs d'edat definits sinó pels perfils de gent gran que puguem identificar i que expliquem en la pàgina següent.
- Tot i això, per tal de delimitar el marc de partida, es proposa fixar el concepte de gent gran, o segment *silver*, com el **segment poblacional de més de 55 anys**. Aquesta franja es proposa d'acord amb el consens generat en les entrevistes en què s'ha esmentat aquest aspecte, i en línia amb les dades i estudis que s'han analitzat per a l'elaboració d'aquest document.

Edat

+

+75

75

-

65

64

-

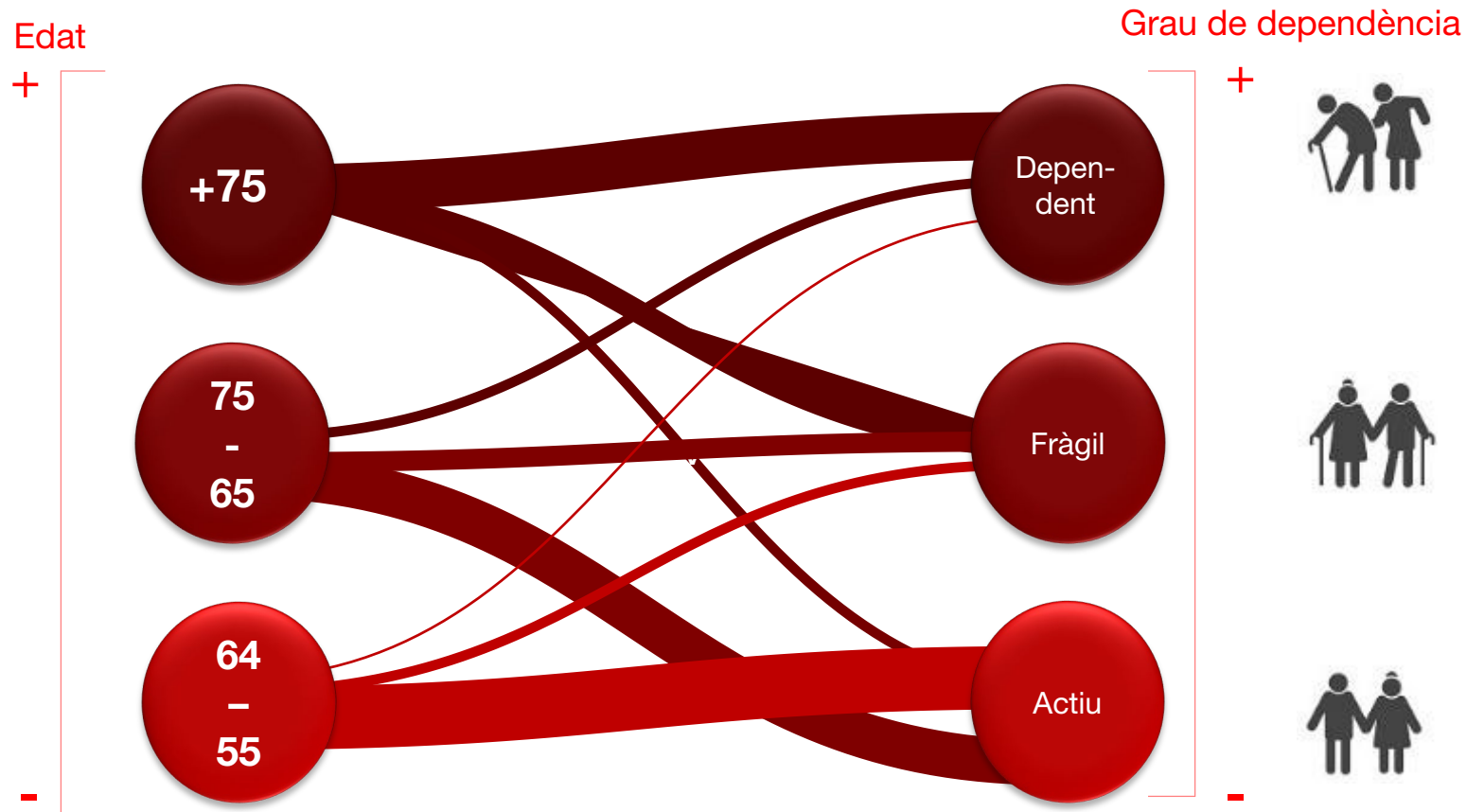
55

-

Definició de l'àmbit de l'economia *silver* (II)

«*Silver*» → Persones de + 55 anys amb diferents perfils segons l'estil de vida i el grau d'autonomia

- L'edat permet delimitar el segment objectiu al qual s'adreça l'economia *silver*, però, a l'hora identificar **oportunitats** de negoci i reptes estratègics per a les empreses que hi treballin, és **prioritari determinar l'estil de vida i el grau d'autonomia de les persones** a qui es dirigeix (més enllà de l'edat).
- A mode d'exemple: una persona de 65 anys amb estat avançat de demència té necessitats per a cobrir el seu grau de dependència, mentre que una persona de 75 anys amb plenes facultats mentals i físiques té necessitats per cobrir vinculades a un estil de vida actiu.

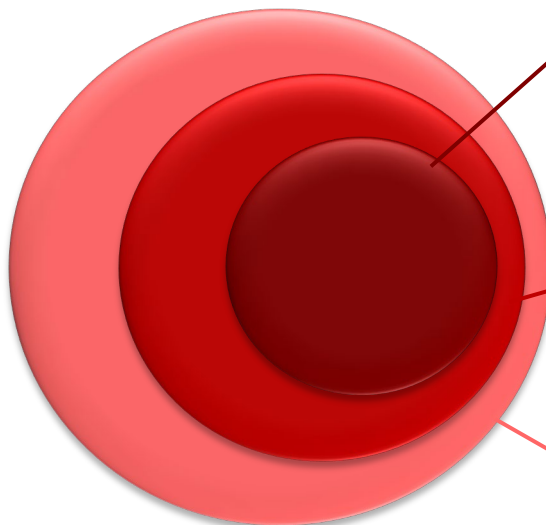
Font: Cluster Development

Fem avui l'**empresa** del demà

Definició de l'àmbit de l'economia *silver* (III)

Tipologies d'empreses que formen part de l'economia *silver*

- Quan es parla d'economia *silver*, sovint s'inclou qualsevol tipus de producte o servei que pugui ser utilitzat o consumit per part de la població de + 55 anys.
- Això inclou des de **productes o serveis** que **majoritàriament són consumits o utilitzats per aquest segment de la població** fins a altres que es puguin estar adreçant també a altres segments i que potser, fins i tot, no tenen una comercialització o disseny específics.
- Tot i que les dades econòmiques internacionals responen a aquesta definició més generalista, **el mapeig realitzat a Catalunya s'enfoca en les empreses amb productes i/o serveis especialitzats.**

1. *Pure players*: empreses fortament vinculades a la **gent gran** (residències, assistència domiciliària, ajudes tècniques, etc.)

2. **Empreses parcialment vinculades a la gent gran** (altres àmbits mèdics o assistencials i productes per a la salut, qualitat de vida, alimentació i dolències habituals de la gent gran) i proveïdors de solucions per a *pure players*

3. **Empreses que venen productes o serveis a la gent gran, però que no tenen ni un disseny, ni una comercialització ni canals específics per a aquest segment** (alimentació, productes de salut i de qualitat de vida més generalista, roba, etc.)

Font: Cluster Development

L'economia *silver* a escala mundial

La previsió de creixement de l'economia *silver* a l'Àsia per a l'any 2030 és d'una despesa total de més d'1,5 vegades la despesa a Europa.

- S'estima que + 900 milions de persones tindran més de 60 anys l'any 2030 a l'Àsia, i això farà duplicar la capacitat de despesa total d'aquest segment, fins als 8,59 bilions de dòlars, de l'any 2019 al 2030. **La major part de la capacitat adquisitiva *silver*, vindrà de la Xina (+ 35%) i l'Índia (16%).**
- A Europa en canvi, tot i que destaca el grau d'envelliment de la població, el volum absolut de població d'aquesta edat no serà tan elevat com a l'Àsia, i, per tant, el creixement de la capacitat de despesa serà menor i arribarà a uns 5,18 bilions de dòlars el 2030.

L'economia *silver* a escala mundial

ÀSIA
2019: 4,2 bilions de \$
2040e: 8,6 bilions de \$

AMÈRICA
2019: 4,6 bilions de \$
2040e: 6,3 bilions de \$

EUROPA
2019: 3,7 bilions de \$
2040e: 5,1 bilions de \$

Creixement de la taxa de dependència

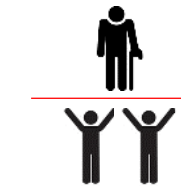
- Molts dels països occidentals tenen una taxa de dependència de més del 30%, però s'espera que en alguns casos aquesta taxa creixi fins al 50% o més el 2050.
- L'envelliment de la població té també un important impacte econòmic. A mesura que incrementa la proporció de població més gran, el nivell de dependència econòmica de la gent gran s'incrementa, perquè hi ha menys persones que puguin contribuir a pagar les pensions d'un nombre cada cop més elevat de gent gran. Països com el Japó passaran de tenir una taxa de dependència del 50% a més del 70% l'any 2050 (OECD).

Evolució esperada de la taxa de dependència a Espanya

2015: 30%

2050e: 56%

Font: Cluster Development, a partir de dades d'OECD Stats (2020), INE (2021) i World Data Lab.

Factors demogràfics i de política pública que fan desenvolupar i incideixen en l'economia *silver* (I)

Factors demogràfics i socials

Creixement del segment de la gent gran i sobreenvelliment

- Més de 1.000 milions de persones al món tenen actualment més de 60 anys, però es preveu que aquesta xifra creixi fins a més de 1.770 milions l'any 2040 (19% del total de la població vs. 13% actual).
- El major creixement es produirà als països del Pacífic oriental (com la Xina) i del sud-est asiàtic, que passaran dels 540 milions de persones de + 60 l'any 2020 a més de 950 milions el 2040: més del 50% de tota la població de + 60 mundial.

Més anys en condicions de salut no favorables

- L'esperança de vida creix, però ho fa en detriment de les condicions de salut de les persones grans: es viu més anys però també es viu més anys amb condicions de salut desfavorables.
- Segons dades de l'Organització Mundial de la Salut, mentre que l'esperança de vida s'ha incrementat en més de 6 anys del 2000 al 2019, l'esperança de vida saludable ho ha fet en poc més de 5 anys.
- La gran majoria del segment de la gent gran té almenys una condició crònica que impacta en el seu estat de salut a llarg termini.

Creixement de la taxa de dependència Soledat no volguda

La despesa pública ha crescut darrerament pel major volum de pensions i creixerà més en el futur per una major necessitat de despesa pública en sistemes de salut i assistència per a la gent gran; en concret, en àrees com la despesa en serveis de salut, es preveu que en alguns països aquesta despesa s'incrementarà més d'un 30% fins a l'any 2050. El repte és gestionar una major despesa pública per a les administracions que presten serveis públics de salut i assistencials enfront de la incertesa d'ingressos en el futur per l'increment de la taxa de dependència.

- Pel que fa al nombre de llars, es preveu que el 2040 hi haurà més de 1.000 milions de llars on el nucli familiar principal seran les persones de + 60 anys, cosa que farà duplicar la xifra de l'any 2000 i representarà gairebé el 40% del total de llars del món (Euromonitor, 2019).
- L'any 2020, més de 75 milions de llars a Europa estaven formades per persones que vivien soles, un 20% més que fa 10 anys (Idescat, 2021).

Font: Cluster Development, a partir de dades de l'OMS i d'OECD Stats (2020). Euromonitor, Eurostat i Idescat (2021). *Ageing Report* (2021), Comissió Europea.

Factors demogràfics i de política pública que fan desenvolupar i incideixen en l'economia *silver* (II)

Factors vinculats a les polítiques públiques

Prevenió i acompanyament en un envelliment actiu

- Les estratègies de prevenció de l'envelliment són clau per a alleugerir i/o retardar la necessitat de despesa en serveis de salut i assistencials per a la gent gran.
- Segons un estudi del Centre Internacional de la Longevitat del Regne Unit, les economies del G20 tenen un cost anual d'1 bilió de dòlars derivat del tractament d'incidències que es poden preveure i que afecten el segment més jove de la gent gran (50-64 anys). Les principals àrees de treball per a desenvolupar estratègies de prevenció de l'envelliment consisteixen en:
 - Promoure que tots els actors vinculats treballin en una orientació a la prevenció.
 - Democratitzar l'accés a la prevenció.
 - Fer un ús eficient de les tecnologies de suport.

Aproximació integral i personalitzada dels serveis de salut i assistencials

- Les administracions tenen com a repte treballar per integrar i personalitzar els serveis de salut i assistencials.
- Els esquemes de cura integral i a llarg termini de la gent gran consisteixen en:
 - Adoptar un enfocament holístic de la salut de la gent gran.
 - Articular el sistema per tenir totes les peces del sector de la salut i assistencial connectades.
 - Orientar diferents professionals cap a medicina integrativa, més enllà de la medicina: infermeria, psicologia, fisioteràpia, nutrició, especialitats esportives...
 - Fer servir les tecnologies per a integrar informació, i detectar i preveure possibles àrees de millora.

Polítiques d'ocupació per a gent gran

- Majoritàriament es treballa per retardar l'edat de jubilació, com una via per a allargar la recaptació d'ingressos per al manteniment de les pensions i alhora contribuir a les estratègies d'envelliment actiu, amb la idea que l'ocupació contribueix majoritàriament de manera positiva a la salut mental de les persones. Tanmateix, a la major part de regions d'Europa es preveu que retardar l'edat de jubilació no serà suficient per a mantenir el volum de població activa, i, per això, s'engeguen iniciatives com:
 - Promoure la contractació de gent més gran, especialment de la franja de més de 55 anys, en què la proporció d'atur és especialment elevada.
 - Ajudar les empreses a dissenyar plans de carrera professional al llarg de la vida dels seus empleats.

Font: Cluster Development. *Integrated Care for Older People* (ICOPE), OMS. Ireland Health Service. *A window of opportunity*, ILC-UK. *Green Paper on Ageing* (2021), Comissió Europea.

2. L'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

Comparativa dels principals indicadors *silver* dels anys 2020-2021: Catalunya, Espanya i UE-27

	 % + 55 anys	 % + 80 anys	 Taxa de dependència	 Esperança de vida als 60 anys
	32,6%	5,8%	28,9%	24,5 anys
	34,0%	6,1%	30,0%	24,7 anys
	32,8%	6,0%	30,0%	23,3 anys

Font: IDESCAT, INE (2021) i Eurostat (2019)

Factors demogràfics i de política pública que fan desenvolupar i incideixen en l'economia *silver*

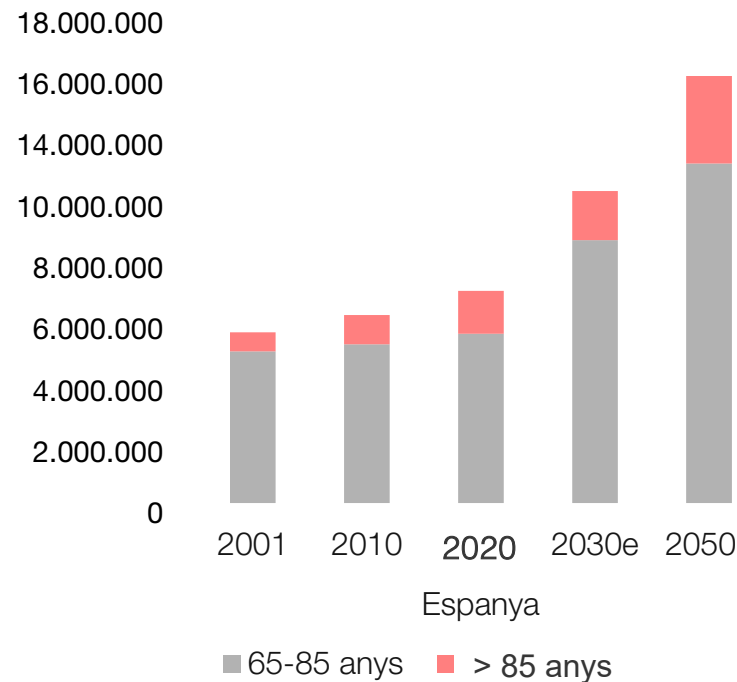
Factors demogràfics i socials: creixement del segment de la gent gran i sobreenvelliment

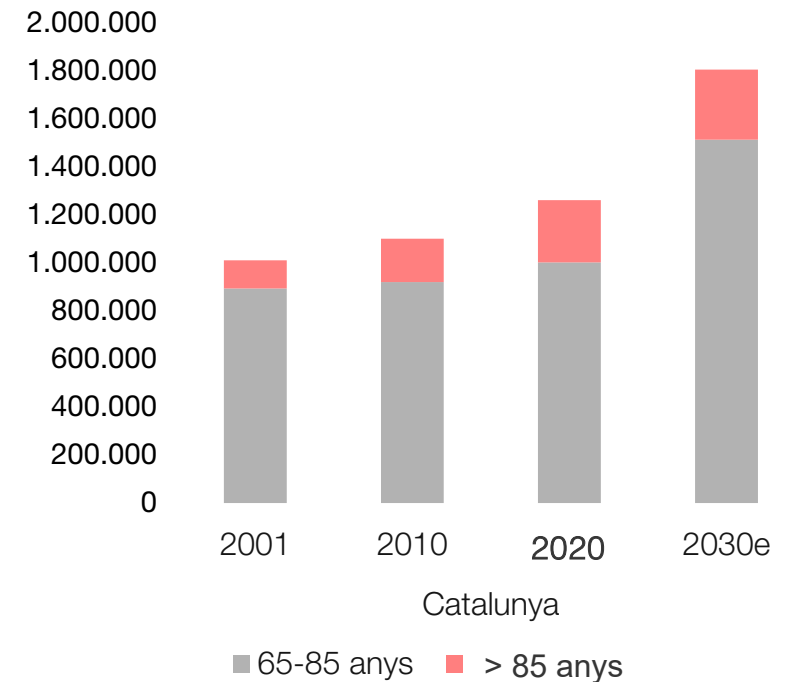
Creix el nombre de persones grans arreu del món, amb un % cada vegada més alt de persones de més 85 anys, cosa que representa un sobreenvelliment de la població.

- A Espanya, les persones de més de 65 anys passaran d'un 16% l'any 2020 a una projecció d'un 31% el 2050, i les persones de més de 85 anys representaran més del 16% del total de la gent gran.
- A Catalunya, es passarà d'un 19% de persones de més de 65 anys l'any 2020 a una projecció d'un 29% el 2030. Addicionalment, es produeix un efecte de sobreenvelliment de la gent gran. Les persones de més de 85 anys representaran l'any 2030 el 20% de la gent gran.
- A Catalunya, segons dades de l'IDESCAT, més de 350.000 llars unipersonals són de persones de + 65 anys, gairebé la meitat de les llars unipersonals.
- A Espanya la proporció és semblant, amb més de 2 milions de llars unipersonals integrades per persones de + 65 anys.

Envelliment de la població a Espanya

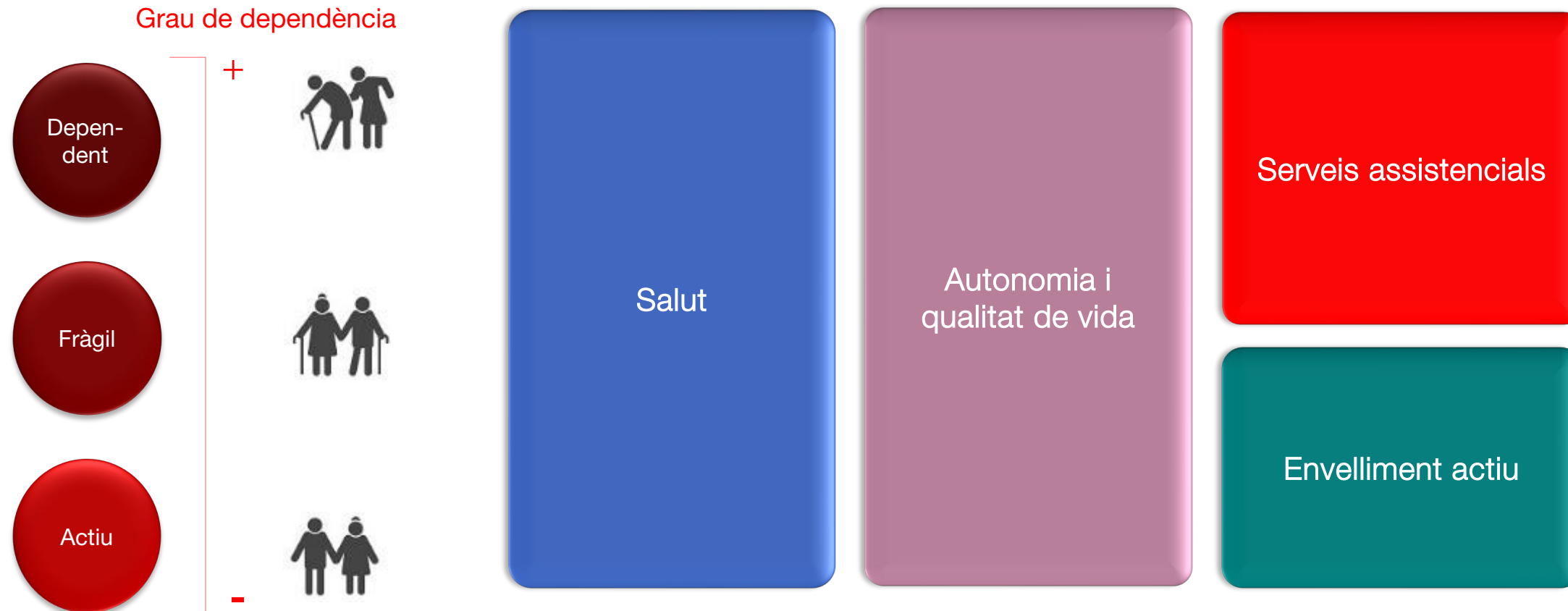
Envelliment de la població a Catalunya

Font: IDESCAT (2021)

Definició de l'àmbit a Catalunya

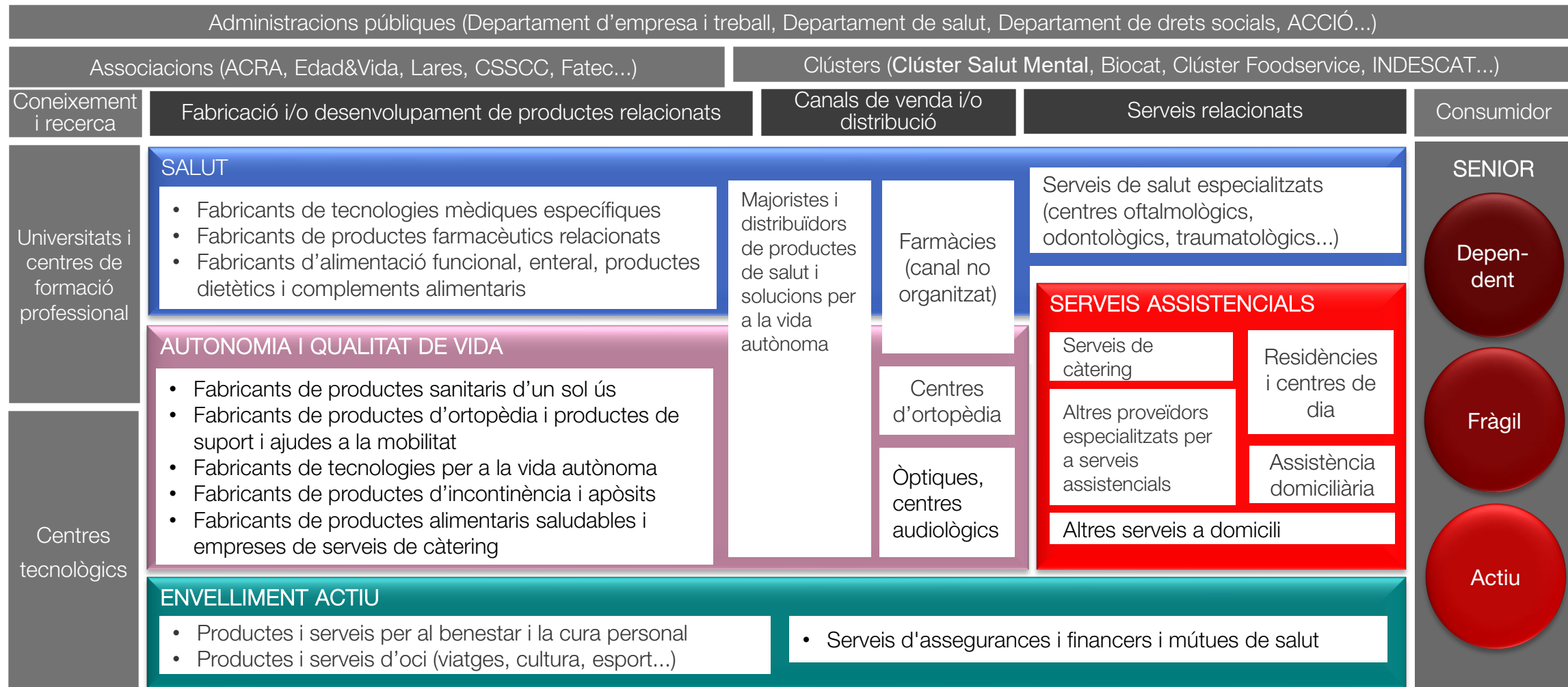
Principals categories incloses en l'àmbit de l'economia *silver*

Font: Cluster Development

Fem avui l'**empresa** del demà

Cadena de valor de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya (I)

Dades clau del mapeig i quantificació de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya (I)

703 empreses

- Respecte a l'informe de l'any 2018, s'ha identificat un **29% més d'empreses** en l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya.
- S'estima que el **56%** de les empreses identificades estan especialitzades en l'àmbit *silver* (empreses per a les quals s'estima que l'àmbit *silver* suposa més del 50% de les vendes).
- Els serveis assistencials i la salut són els segments més rellevants, amb el 35% i el 28% de les empreses respectivament.

51.154 treballadors en *silver*

- Representa més del **45% del total de treballadors** de les empreses identificades.
- Es tracta d'un sector amb un impacte rellevant en nombre de persones. Més del **12% de les empreses** ocupen **més de 250 persones** en total.
- Les empreses de serveis assistencials són el segment amb major impacte en treballadors, amb gairebé el 60% del total d'ocupació.

9.755 M€ facturats en *silver*

- La facturació estimada en *silver* representa un **27% del total del volum de negoci de les empreses**.
- Tot i que la facturació pren de referència els anys 2020-2021, en plena pandèmia de la covid-19, la facturació estimada en *silver* creix un 8,4% respecte a la facturació del 2017, amb un creixement per sobre del de l'economia catalana en aquest període.
- El volum de negoci procedent de l'àmbit *silver* és equivalent a prop del 4% del PIB de Catalunya l'any 2021.

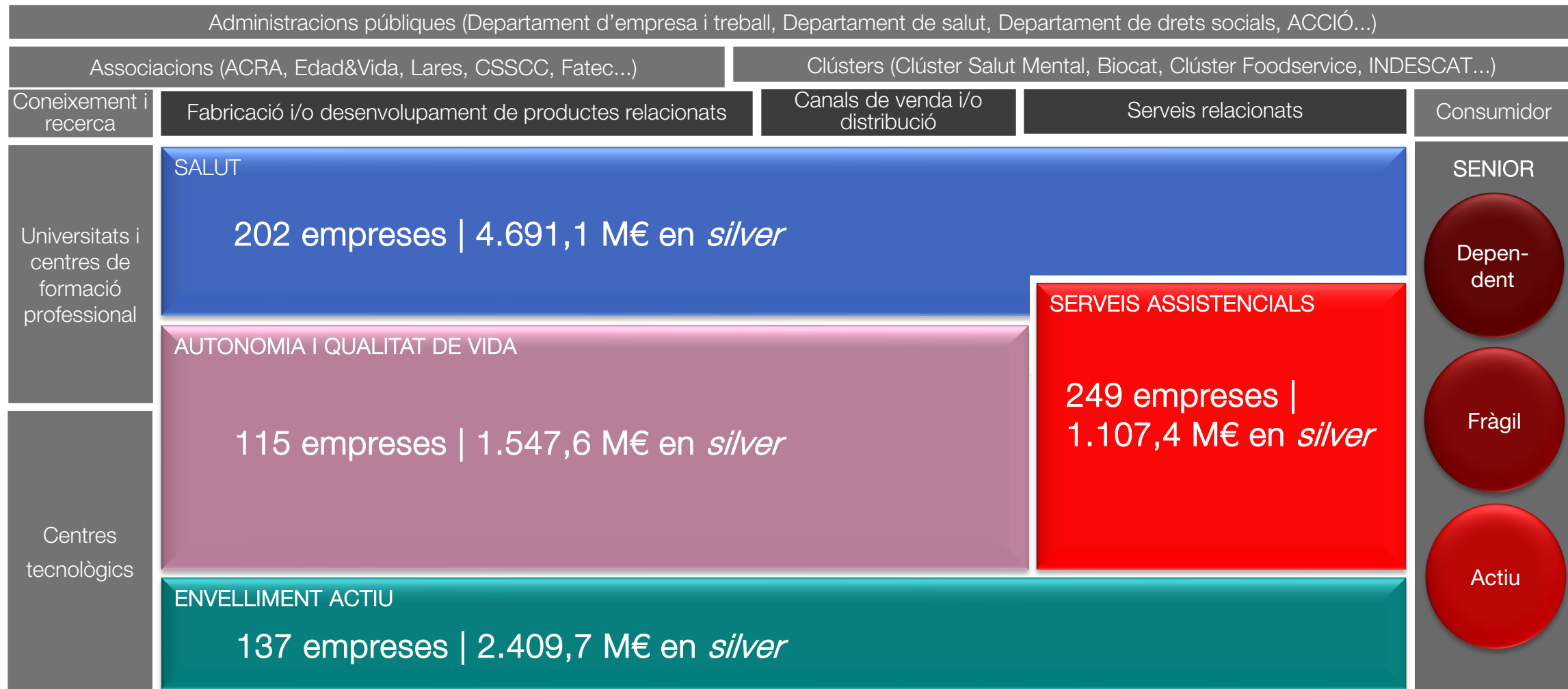
+80% a les comarques de BCN

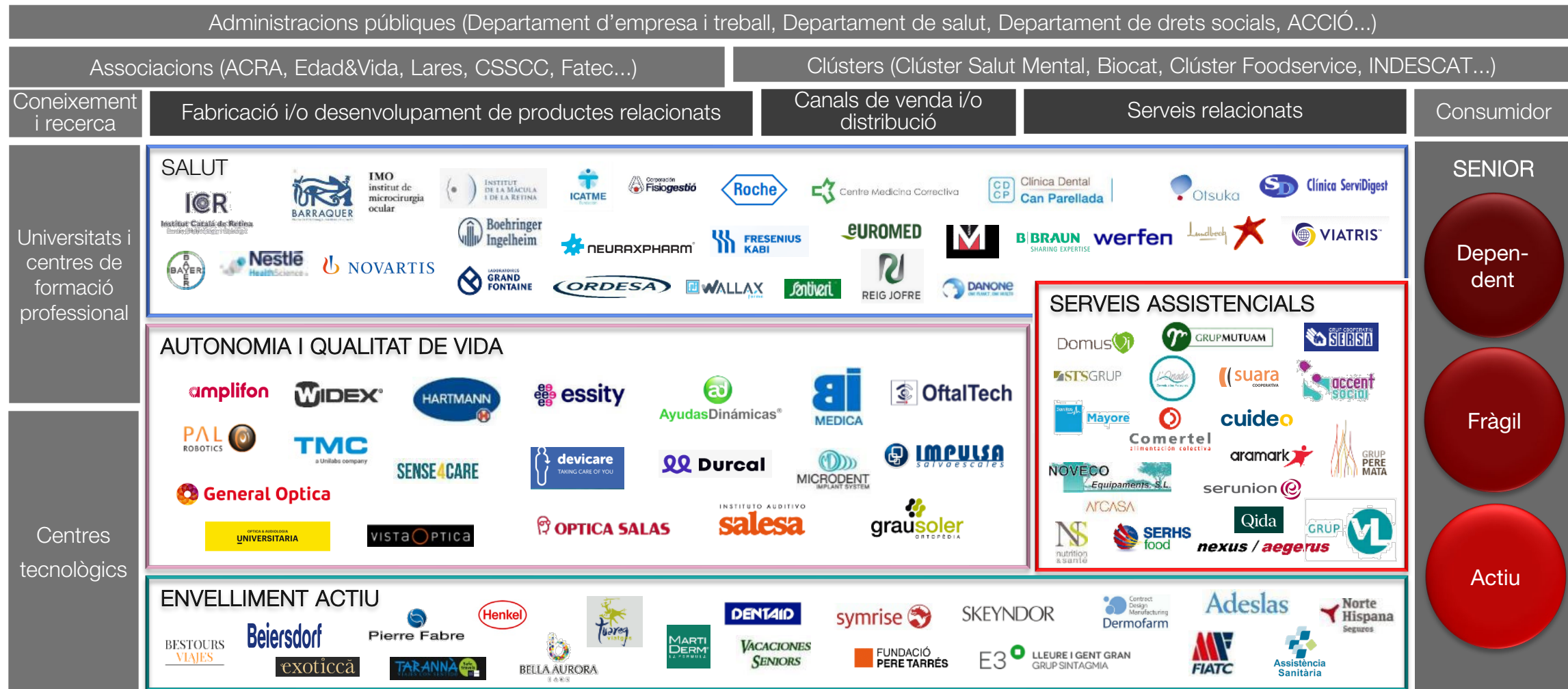
- Més del **80%** de les empreses tenen la **seu a municipis barcelonins**. A les comarques de Girona s'ubiquen el 6% de les empreses, mentre que les províncies de Lleida i Tarragona compten cadascuna amb un 4% de les empreses.

Font: Elaboració pròpia a partir de la construcció i anàlisi d'un llistat d'empreses identificades amb un vincle directe amb l'economia *silver* i/o amb codis sectorials altament relacionats amb l'àmbit de la gent gran. L'estimació del % de facturació s'ha realitzat de manera individual, tot tenint en compte la realitat de mercat de cada subsector, així com les dades obtingudes en entrevistes, webs o informes de les empreses i els sectors als quals pertanyen.

Cadena de valor de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya (II)

Cadena de valor de l'àmbit de l'economia silver a Catalunya (III)

Dades clau del mapeig i quantificació de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya (II)

	Nombre d'empreses	%	Volum de negoci agregat (2020, M€)	Volum de negoci en <i>silver</i> (2020, M€)	%	Persones ocupades en <i>silver</i> (2020)	%
Serveis assistencials i relacionats	249	35,4%	1.598,7 M€	1.107,4 M€	11,4%	30.629	59,9%
Salut	202	28,7%	15.396,3 M€	4.691,1 M€	48,1%	10.501	20,5%
Envelliment actiu	137	19,5%	15.947,5 M€	2.409,7 M€	24,7%	4.254	8,3%
Autonomia i qualitat de vida	115	16,4%	2.810,2 M€	1.547,6 M€	15,8%	5.770	11,3%
Total general	703	100%	35.752,7 M€	9.755,7 M€	100%	51.154	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de la construcció i anàlisi d'un llistat d'empreses identificades amb un vincle directe amb l'economia *silver* i/o amb codis sectorials altament relacionats amb l'àmbit de la gent gran. L'estimació del % de facturació s'ha realitzat de manera individual, tot tenint en compte la realitat de mercat de cada subsector, així com les dades obtingudes en entrevistes, webs o informes de les empreses i els sectors als quals pertanyen.

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: serveis assistencials i relacionats

- És el **segment majoritari** en l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya en nombre d'empreses, amb més d'un **35% del total** d'empreses identificades.
- Es tracta del segment amb empreses d'una **major especialització**.
- D'una banda, destaquen les residències i empreses d'assistència domiciliària per a les quals les persones dependents són el centre del seu negoci, majoritàriament en l'àmbit de la gent gran.

	Nombre d'empreses	Volum de negoci en <i>silver</i> (2020, M€)	Persones ocupades en <i>silver</i> (2020)
Serveis assistencials i relacionats	249	1.107,4 M€	30.629
Residències i centres de dia	197	754,1 M€	18.425
Serveis de càtering per a residències	19	242,9 M€	7.435
Assistència domiciliària	19	105,2 M€	4.701
Altres proveïdors especialitzats per a residències i altres serveis a domicili	14	5,1 M€	68

- Destaca la ubicació a Catalunya d'alguns dels *players* principals del sector en l'àmbit espanyol i internacional, com és el grup DomusVi (anterior Sarquavita o Grup SAR). El sector residencial **tendeix a la concentració**, i, tot i que bona part de les empreses identificades són de caràcter independent, és rellevant el nombre de petits grups assistencials amb alt creixement a Catalunya (Mutuam, L'Onada, Bastón de Oro, VL...). Els 10 grups principals facturen + 50% del total de la categoria.
- D'altra banda, s'identifiquen empreses proveïdores especialitzades per a residències i serveis a domicili per a les quals + 30% del negoci procedeix d'aquest àmbit, des d'empreses que ofereixen serveis de restauració col·lectiva per a residències fins a empreses que ofereixen equipament o altres serveis especialitzats per a grups assistencials, així com altres empreses especialitzades en altres serveis a domicili per a la gent gran.
- També és clau la presència a Catalunya de **startups líders en nous models assistencials en l'àmbit domiciliari**, així com empreses que ofereixen productes i/o serveis especialitzats per a les residències, alguns d'ells amb un bon component d'innovació.

Font: Cluster Development

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: serveis assistencials i relacionats

Residències i centres de dia

Serveis de càtering per a residències

Assistència domiciliària

Altres proveïdors especialitzats per a residències i altres serveis a domicili

Nota: Llista no exhaustiva, per a utilitzar només a títol d'exemple.
Font: Cluster Development

Casos d'èxit en l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

Startup d'assistència domiciliària

Creada el 2018, és una **empresa d'assistència domiciliària per a gent gran**, amb delegacions a Catalunya, Bilbao i Madrid.

Facturació: 1,2 milions d'euros
Treballadors: 80

<https://qida.es>

Cas d'empresa de serveis assistencials

Suara és una **cooperativa d'atenció a les persones en tot el cicle de vida**, amb la gent gran com la divisió més rellevant dels seus serveis.

Facturació: 100 milions d'euros
Treballadors: 4.200

<https://www.suara.coop>

Cas d'empresa proveïdora especialitzada en residències

BTA és una **empresa de serveis d'arquitectura especialitzada en residències per a la gent gran**.

Facturació: 800.000 euros
Treballadors: 11

<https://bta.cat>

Font: Entrevistes realitzades a través dels mitjans i pàgina web de l'empresa

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: salut (I)

- Inclou les empreses identificades que comercialitzen **productes i/o serveis per al diagnòstic, millora o tractament de dolències i/o malalties principalment relacionades amb les persones grans** (neurològiques/demència, cardiovasculars, afectacions respiratòries, renals, oftalmològiques, traumatològiques, urològiques...).
- **Segment clau:** + 48% del total del volum de negoci identificat, així com + 28% de les empreses.
- Destaca la identificació de **més de 130 empreses amb producte propi vinculat a la salut i l'alimentació activa**, amb diferents graus d'especialització, algunes d'elles amb més d'un 50% estimat de facturació procedent de l'àmbit *silver*.
- També s'han inclòs grups o centres organitzats i de referència que ofereixen serveis mèdics o de rehabilitació altament vinculats a la gent gran.

	Nombre d'empreses	Volum de negoci en <i>silver</i> (2020, M€)	Persones ocup. en <i>silver</i> (2020)
Salut	202	4.691,1 M€	10.501
Serveis de salut especialitzats	80	152,1 M€	1.404
Centres d'oftalmologia i odontologia	43	87,0 M€	791
Centres de diàlisi renal, cardiovasculars, traumatologia i altres altament vinculats	28	51,8 M€	391
Fisioteràpia i rehabilitació	9	13,3 M€	222
Productes farmacèutics	60	3.922,3 M€	6.957
Alimentació funcional, enteral, productes dietètics i complementos alimentaris	33	455,8 M€	1.109
Productes dietètics i complementos alimentaris	26	162,8 M€	555
Alimentació funcional, nutrició enteral i altra alimentació específica per al segment	7	293,0 M€	554
Tecnologies mèdiques	29	161,0 M€	1.031
Tecnologies mèdiques per al tractament de diverses dolències i malalties relacionades	19	103,4 M€	640
Solucions per a la detecció i diagnòstic de malalties o dolències	7	0,4 M€	13
Teràpies respiratòries domiciliàries i gasos medicinals	3	57,2 M€	378

Font: Cluster Development

Fem avui l'**empresa** del demà

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: salut (II)

Serveis de salut especialitzats

Productes farmacèutics

Alimentació funcional, enteral, productes dietètics i complementos alimentaris

Tecnologies mèdiques

Cas d'empresa d'alimentació per a la gent gran

Grand Fontaine és una empresa amb una alta especialització en productes nutricionals per a la gent gran.

Facturació: 9,2 milions d'euros (50% en exportacions)

<https://grandfontaine.eu/es/>

Nota: Llista no exhaustiva, per a utilitzar només a títol d'exemple
Font: Cluster Development. Entrevista realitzada en el marc de l'estudi i pàgina web de l'empresa

Fem avui l'**empresa** del demà

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: envelliment actiu

- El segment de l'envelliment actiu contribueix en gairebé un **20% al total d'empreses** identificades i en vora el **25% al total del volum de negoci**.
- Pel que fa a les empreses, destaquen les identificades en **benestar i cura personal**, sobretot les empreses de dermocosmètica, productes capil·lars o altres productes per a la bellesa i la cura personal. Encara que moltes d'aquestes empreses tenen un grau més baix d'especialització, **totes tenen una línia vinculada a la prevenció de l'envelliment** i, cada cop més, als productes específics per a la gent gran (com, per exemple, el tractament de pells madures).
- Com a empreses especialitzades, hi ha un **nombre significatiu d'empreses en l'àrea de l'oci**, ja sigui el món dels viatges amb paquets i oferta específica per a la gent gran com en l'àmbit del lleure, amb empreses que ofereixen serveis de dinamització de tallers i activitats culturals o bé gestió de casals i altres equipaments per a la gent gran. Destaca també l'existència d'empreses que gestionen plataformes o comunitats per a la gent gran.
- En aquesta categoria també s'han inclòs les **empreses de serveis d'assegurances, de l'àmbit financer i les mútues de salut**, que a través de grans grups empresarials contribueixen en gairebé un 20% al total de la facturació estimada en *silver*. Tot i tractar-se també de serveis que poden vincular-se a la salut, bona part de les seves solucions, almenys fins al moment, es contracten en les etapes anteriors, i, per tant, tenen més a veure amb la planificació de l'envelliment.

	Nombre d'empreses	Volum de negoci en <i>silver</i> (2020, M€)	Persones ocup. en <i>silver</i> (2020)
Envelliment actiu	137	2.409,7 M€	4.254
Benestar i cura personal	81	460,2 M€	1.717
Productes de bellesa i cura personal	51	429,9 M€	1.464
Centres de cirurgia plàstica i medicina estètica	22	26,8 M€	181
Centres i serveis per al benestar	8	3,5 M€	72
Oci	38	77,5 M€	913
Agències de viatge	18	22,2 M€	175
Activitats de lleure (culturals, entreteniment, esport...)	17	54,8 M€	730
Productes per a l'oci	3	0,5 M€	8
Serveis d'assegurances i financers i mútues de salut	18	1.872,0 M€	1.624

Font: Cluster Development

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: envelliment actiu

Benestar i cura personal

Oci (agències de viatge, activitats de lleure, productes per a l'oci...)

Serveis d'assegurances, financers i mútues de salut

Cas d'empresa d'envelliment actiu

E3/Esport 3 és una empresa que pertany al grup Sintagma i se centra en la **prestació de serveis i activitats socioculturals i de lleure** per a la gent gran.

Facturació: 5 milions d'euros
Mitjana anual de treballadors: 350

<https://sintagma.com/>

E3 LLEURE I GENT GRAN
GRUP SINTAGMIA

Nota: Llista no exhaustiva, per a utilitzar només a títol d'exemple
Font: Cluster Development. Entrevista realitzada en el marc de l'estudi i pàgina web de l'empresa.

Fem avui l'**empresa** del demà

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: autonomia i qualitat de vida

- El segment de l'autonomia i la qualitat de vida representa el **16% de les empreses i del volum de facturació**. No es tracta per tant del segment més rellevant quant a la dimensió, però sí que destaca pel grau d'especialització de les seves empreses.
- Són empreses que fabriquen **productes d'ortopèdia**, ortesi o pròtesis, així com un nombre significatiu d'empreses que elaboren **implants dentals**. També s'identifiquen empreses que fabriquen o distribueixen **productes de suport i ajuda a la mobilitat**, per a les quals més del 80% del negoci s'estima que prové de la gent gran.
- En termes de facturació, destaca la categoria dels audiòfons i dels productes sanitaris d'un sol ús. A Catalunya trobem algunes de les empreses líders a escala mundial en aquest àmbit, com són Amplifon (que va comprar Gaes) i Widex, en el cas dels audiòfons, així com Hartmann i Essity. Aquestes empreses tenen clares estratègies d'enfocament a la gent gran.
- El segment també aglutina les empreses que ofereixen **solucions tecnològiques pròpies per a incrementar el grau d'autonomia** de les persones en la seva vida diària, com són solucions i serveis de teleassistència i monitorització a distància.
- També s'han tingut en compte les **cadenes i grups organitzats d'òptiques, centres audiològics i ortopèdies**, que venen i ofereixen serveis vinculats als audiòfons i als productes de suport.

	Nombre d'empreses	Volum de negoci en <i>silver</i> (2020, M€)	Persones ocup. en <i>silver</i> (2020)
Solucions per a la vida autònoma	115	1.547,6 M€	5.770
Tecnologies mèdiques	61	1.397,8 M€	4.541
Productes d'ortopèdia, ortesi i pròtesis	24	254,6 M€	608
Solucions odontològiques	20	149,1 M€	922
Audiòfons i productes d'oftalmologia	9	298,5 M€	1.930
Productes sanitaris d'un sol ús	8	695,6 M€	1.081
Tecnologies per a la vida autònoma	24	71,2 M€	492
Solucions i serveis de telemedicina, teleassistència i monitorització a distància	17	64,0 M€	461
Solucions de domòtica	7	7,2 M€	31
Òptiques, centres audiològics i ortopèdies	23	63,1 M€	642
Productes de suport a la mobilitat	7	15,5 M€	95

Font: Cluster Development

Quantificació i caracterització de l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya: autonomia i qualitat de vida

Ortopèdia, audífons, productes sanitaris d'un sol ús i productes de suport per a la millora de la qualitat de vida

Solucions tecnològiques per a la vida autònoma

Òptiques, centres audiològics i ortopèdies

Startup de solucions per a la monitorització i la teleassistència

Origen empresa Alpify - Safe365, ofereix aplicació gratuïta i rellotge intel·ligent amb localitzador GPS, connexió a la central d'emergències Movistar Prosegur Alarmas, detector de caigudes i mesura de constants vitals.

600.000 usuaris al més (50% fora d'Espanya)
Treballadors: 25

<https://www.durcal.com/>

Nota: Llista no exhaustiva, per a utilitzar només a títol d'exemple
Font: Cluster Development. Entrevista realitzada i pàgina web de l'empresa

Startups identificades en l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

- S'ha identificat **41 startups** que comercialitzen productes o serveis adreçats de manera específica a la gent gran.
- Gairebé el **50%** de les startups identificades ofereixen productes o **serveis per a la detecció, diagnòstic o fins i tot tractament de dolències més lligades a l'envelliment**, com poden ser demències, malalties cardiovasculars o malalties respiratòries. D'altra banda, els serveis assistencials i les solucions per a la monitorització són àmbits en què s'identifiquen una part rellevant de les startups que aposten per capitalitzar el creixement en aquestes àrees.

Serveis assistencials i solucions vinculades

Solucions per a la vida autònoma

Productes i serveis per a l'envelliment actiu

Productes i serveis per a la salut

Font: Cluster Development, amb dades de l'Startup Hub Catalonia, Ship2B i dels mitjans de comunicació especialitzats en economia i empresa

Ecosistema de suport a l'àmbit de l'economia *silver*

Polítiques públiques i instruments públics de foment

Organitzacions i associacions empresarials

Organitzacions i associacions vinculades a la gent gran

Clústers empresarials

Iniciatives locals per desenvolupar economia *silver*

Centres tecnològics TECNIO

Centres tecnològics, de recerca i grups d'investigació

Formació

Font: ACCIÓ

Alguns exemples d'inversió estrangera en l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

ADmit Therapeutics, una *spin-off* de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge, capta **4,2 M€** per a un **test de detecció precoç de l'Alzheimer** (set. 20).

L'empresa de sutures B. Braun Espanya automatitza el seu nou magatzem de Rubí amb AutoStore, on intervenen **65 robots** (nov. 21).

Essity, la multinacional paperera sueca fabricant de productes com Tena, situa a Barcelona el seu centre d'excel·lència logística, que gestionarà la logística del grup a tot el món i crearà **120 nous llocs de treball** (set. 21).

HumanITcare ha rebut **2,5 M€** del fons del Consell Europeu de la Innovació per a internacionalitzar la seva plataforma. La firma ha desenvolupat un producte digital que permet realitzar en remot el **seguiment de la salut dels pacients mitjançant dispositius mèdics connectats** (oct. 21).

Neuraxpharm, **especialista en solucions per al trastorn del sistema nerviós central**, inverteix **11 M€** en l'ampliació de les seves instal·lacions productives a Sant Joan Despí i Castellbisbal (abr. 21).

Pensium, startup que ofereix el **pagament de la residència** a les persones que la necessiten mitjançant el lloguer del seu habitatge, ha captat **3,75 M€ + 6,5 M€** per a accelerar els seus plans de creixement (des. 21 i jul. 19).

L'empresa **especialitzada en atenció domiciliària** Qida inverteix en producte tecnològic per valor de **3,6M€**, per consolidar l'equip i expandir el seu model a 20 ciutats d'Espanya (jul. 20).

Font: ACCIÓ, a partir dels quadres d'inversions a Catalunya (2017-2021)

Fusions i adquisicions dins l'àmbit de l'economia *silver* a Catalunya

100%

Orpea completa l'adquisició de 6 empreses dins l'àmbit **assistencial i de la tercera edat**, una d'elles, Hestia Alliance, a Catalunya (juny 21).

100%

El **grup geriàtric** francès Korian, present a Espanya a través de la filial Korian Residencias Spain 2018, adquireix el grup català Ita Salud Mental que, des de finals de 2016, controlava la inversora Magnum Capital Partners (abr. 21).

100%

Threestones Capital Management **adquireix 3 residències** a Espanya, una d'elles, Jardins de Valldoreix, a Catalunya (set. 19).

100%

Threestones Capital Management **adquireix la residència de la tercera edat** Cambrils Suite (nov. 19).

100%

El fabricant italià d'audiòfons Amplifon adquireix el 100% de l'**empresa catalana de centres auditius** Gaes, que compta amb més de 600 botigues (jul. 18).

100%

Colisee adquireix STS Grup, empresa que treballa en l'àmbit dels **serveis a les persones** des d'una perspectiva social i sanitària (set. 18).

100%

Laboratorios Unilabs adquireix l'empresa **especialitzada en tecnologies mèdiques** Telemedicine Clinic (nov. 17).

Font: ACCIÓ, a partir d'Orbis Crossborder (2017-2021) i dels quadres d'inversions a Catalunya (2017-2021)

3. Tendències i oportunitats en l'àmbit de l'economia *silver*

Canvis i tendències en l'àmbit de l'economia *silver* (I)

Tendències del perfil *silver*: condicions de vida, interessos i habilitats

Major disparitat en estils de vida

- No es pot parlar d'un perfil *silver* estàndard. Creix el nombre de perfils heterogenis, no només quant a graus d'autonomia sinó a estils de vida, interessos...
- Necessitats dels perfils més dependents molt relacionades amb necessitats bàsiques i ajuda en activitats de la vida diària

Més nivell educatiu

El segment de la gent gran té un nivell educatiu superior al de les generacions anteriors i es preveu que continuï incrementant en el futur.

Polarització en el poder adquisitiu

- El segment de la gent gran té major poder adquisitiu que les generacions anteriors.
- Però el gruix dels mercats emergents prové del segment amb menors ingressos i el segment que té major creixement és la classe mitjana.
- El segment de la gent gran té actualment major poder adquisitiu que altres grups d'edat, però és incert si això es mantindrà amb el temps.

Major autonomia, sensació de no envellir

Les persones grans no se senten identificades com a «velles» i volen mantenir el nivell d'autonomia personal i viure a casa durant el major temps possible.

De l'escletxa digital al *silver* connectat

- Amb la pandèmia com a punt d'inflexió, hi ha una evolució de l'escletxa digital cap a un perfil *silver* cada vegada més connectat.
- El major ús de les tecnologies facilita que la gent gran compri a través canals en línia.

Vida saludable i activa

Moguts per la voluntat de gaudir d'una bona qualitat de vida el més longeva possible, els consumidors *silver* adopten cada vegada més estils de vida saludables, per tal d'assolir un benestar físic i mental, un aspecte emfatitzat especialment arran de la pandèmia de la covid-19.

Font: Cluster Development a partir de diverses fonts.

Canvis i tendències en l'àmbit de l'economia *silver* (II)

Tendències del perfil *silver*: condicions de vida, interessos i habilitats

Sector assistencial

- El sector es concentra principalment en serveis per a perfils amb dependència, virant cap a un model d'unitats de convivència i atenció centrada en la persona.
- Creixen els serveis assistencials a domicili, amb la incorporació de tecnologies per a optimitzar/ampliar serveis per als usuaris i les seves famílies.

Sector de la salut i productes per a la qualitat de vida

- Les empreses se centren de manera creixent en àrees terapèutiques vinculades a l'envelliment (neurociències, dolències cardiovasculars, respiratòries, diabetis...).
- Creixen les patologies vinculades a la salut mental.
- Les empreses del món biotecnològic aposten per trobar solucions per a retardar l'envelliment i millorar les condicions de salut durant la major esperança de vida: *longevity industry*.
- Creixen les empreses que ofereixen solucions de monitorització, detecció i prevenció de dolències i incidències a domicili.

Altres sectors/transversalitat

- El sector financer, de les assegurances i les mútues de salut es dirigeixen de manera més específica a gent gran:
- Les empreses canvien la manera d'aproximar-se a la gent gran (màrqueting, comunicació).
- En diversos sectors, hi ha un increment de línies de productes vinculats a l'envelliment actiu i saludable (esport, alimentació saludable, cosmètica per a l'envelliment...).

Oportunitats de negoci internacionals per continents dins de l'àmbit de l'economia *silver*

37 oportunitats, presents en 4 segments i en 33 països

Polònia

Sèrbia

Dinamarca

R. Dominicana

Hong Kong

Suïssa

Eslovàquia

Àustria

Costa Rica

Kazakhstan

Bulgària

Grècia

Bèlgica

Regne Unit

Panamà

Singapur

Croàcia

Hongria

França

Irlanda

Argentina

EUA

Tailàndia

Índia

P. Baixos

Romania

Alemanya

Eslovènia

Mèxic

Brasil (2*)

Japó (2*)

Xina (3*)

Austràlia

Europa

Amèrica

Àsia

Oceania

- **82 tecnologies** associades a les 37 oportunitats del sector de l'economia *silver*.
- **Més de la meitat de les tecnologies** que impacten en les oportunitats de negoci són de **tres tecnologies**. (*digital health*, bioenginyeria i medicina regenerativa, i *big data* i intel·ligència artificial).

Font: ACCIÓ, a partir del *Mapa global d'oportunitats de negoci internacionals* (2022).

(*) País amb més d'una oportunitat.

Oportunitats de negoci en els principals sectors (I)

Alimentació

- **Productes funcionals** que incideixin en les principals dolències de l'envelliment (diabetis, osteopaties, cardiovasculars)
- Alimentació personalitzada
- Envasos fàcils d'utilitzar: disseny inclusiu d'envasos i etiquetes
- Alimentació a domicili

Cosmètica i cura personal

- Productes per a la cura de la pell (especialment dermofacials, hidratants)
- Productes per a prevenir l'envelliment de la pell
- Solucions de millora estètica
- Serveis de benestar integrals i personalitzats (cura corporal, activitats físiques, alimentació saludable...)

Dispositius

- Dispositius amb disseny inclusiu, tant en *hardware* com en *software* (aplicacions amb disseny atractiu i interactiu)
- Sistemes o aplicacions intel·ligents d'acompanyament en l'organització de la vida diària
- Solucions de lectura fàcil

Esports

- *Wearables* per a fer seguiment de l'activitat física
- Productes esportius còmodes i amb disseny inclusiu per a facilitar l'autonomia de les persones grans
- Activitats en espais inclusius amb serveis d'acompanyament personalitzat, on es garanteixi una activitat física segura i que respongui a les necessitats dels usuaris

Font: Cluster Development, a partir de l'anàlisi d'estudis i informes, notícies en mitjans especialitzats i entrevistes realitzades

Oportunitats de negoci en els principals sectors (II)

Financer

- Nous models de finançament vs. decreixement o **canvi en l'esquema de les pensions**
- Solucions de **finançament** per a necessitats com l'**assistència domiciliària** o les residències
- Serveis d'**acompanyament presencial o telefònic**, *ad hoc* per a la gent gran (vs. sistemes online)
- **Nous productes d'assegurances**: p. ex., mútues de salut

Habitatge

- Productes per a la llar dissenyats de manera **inclusiva** (especialment productes de bany i cuina, però també productes d'ús diari)
- Sistemes **smart** per a **fomentar el grau d'autonomia** de les persones grans
- **Reformes de la llar** per a **allargar** les possibilitats de **vida autònoma** de les persones grans a casa seva
- En el sector immobiliari, promoció de **nous models d'habitatge** (*cohousing*, pisos acompanyats, *silver villages*...)

Formació

- Oferta formativa per a persones amb interès en maximitzar la vida laboral (**reskilling, upskilling**), sobretot vinculada a l'ús de les noves eines digitals, i a través de plataformes online
- **Formació** a través de models en què les persones grans mateixes puguin tenir un rol actiu, **buscant compartir experiència i fomentant les relacions intergeneracionals**
- Solucions de **serious gaming** per a la formació i les activitats cognitives
- Serveis de formació i acompanyament per a **fomentar projectes d'emprenedoria** entre la gent gran

Moda

- Productes que puguin aportar **més comoditat** per a les persones amb **menor grau d'autonomia** (per exemple, tipus de tancaments diferents)
- Màrqueting i **publicitat** més **adreçada** al segment de la gent gran (de qualsevol perfil)

Font: Cluster Development, a partir de l'anàlisi d'estudis i informes, notícies en mitjans especialitzats i entrevistes realitzades

Oportunitats de negoci en els principals sectors (III)

Salut

- **Wearables** per al seguiment i monitorització de pacients. Interès en sistemes capaços de respondre a la polimediació
- **Nous medicaments i dispositius per a les demències** i malalties lligades a l'envelliment
- **Assajos clínics** que incloguin **particularitats** de la gent gran
- **Productes per a retardar l'envelliment**: «mort de la mort» i prevenció de l'envelliment
- Serveis de **telemedicina** en serveis de salut (p. ex.: odontologia)

Serveis assistencials

- **Sistemes tecnològics** que puguin complementar i fer més eficients els serveis d'**assistència domiciliària**, així com serveis assistencials (tasques de control, monitorització, detecció d'incidències, cuidadors robòtics, etc.)
- **Sistemes que integrin dades del sector de la salut i els serveis assistencials**, per al seguiment integral del pacient dependent
- Serveis de salut i de **rehabilitació** especialitzats a domicili

Turisme

- Paquets de **viatge** que incloguin **serveis vinculats a la salut**, i que garanteixin la seguretat del viatger
- Viatges fora de temporada, buscant la **personalització i adaptant-se a les preferències** del perfil actiu (senderisme, rutes culturals, gastronomia, etc.)

Transport i mobilitat

- **Vehicles autònoms** per a allargar possibilitats de conducció
- Sistemes de **suport a la conducció**
- Projectes que fomentin la **mobilitat interurbana**.
- Serveis de **transports compartits** en àrees rurals i urbanes

Font: Cluster Development, a partir de l'anàlisi d'estudis i informes, notícies en mitjans especialitzats i entrevistes realitzades

Tecnologies relacionades amb el sector de l'economia *silver* (I)

Digitalització

IoT/sensors

- Solucions de domòtica per a detectar canvis en els patrons de conducta a casa
- Connexió amb sistemes de la ciutat i l'entorn per a les possibles necessitats de localització.
- Sensòrica i domòtica per a facilitar l'ús d'aparells i serveis a casa

Big data + IA

- Projecte *data hub*: agregació i processament de dades per al seguiment integral de persones: conèixer millor les necessitats, coordinar serveis i preveure possibles dolències en el futur. Agregació de dades dels serveis de salut i dels serveis assistencials, així com del sector privat i del sector públic.
- Intel·ligència artificial per a optimitzar l'ús de *wearables*, assistents de veu
- Sistemes i biomarcadors per a la detecció precoç de malalties
- Intel·ligència artificial per a desenvolupar algoritmes per a solucions de medicina personalitzada

RA/RV i metavers

- Solucions de realitat immersiva per a activar funcions cognitives: viure records d'infància, viure experiències o visitar espais de manera virtual

Ciberseguretat

- Garantir la seguretat i la protecció de les dades de solucions digitals de salut (serveis de telemedicina i teleassistència, plataformes d'agregació de dades, *wearables*...)

Connectivitat

- Eines de connexió amb altres generacions
- Plataformes i aplicacions específiques per a connectar amb la gent gran

Nova economia digital

Fintech

- Noves formes d'estalvi, banca online, plans de pensions

Fotònica

- Solucions per a millorar aspectes de la visió vinculats a la il·luminació i la percepció de colors

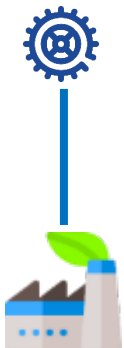
Societat digital

Font: *Diana de tendències tecnològiques d'ACCIÓ (2022-2025)*, ACCIÓ

Tecnologies relacionades amb el sector de l'economia *silver* (II)

Indústria avançada

Robòtica i robòtica col·laborativa

- Sistemes per a facilitar la mobilitat de les persones grans
- Robots assistents a domicili, més enfocats en tasques de suport a la gent gran
- Sistemes de conducció autònoma

Fabricació additiva

- Fabricació de pròtesis i ortesis. Exoesquelets

Resiliència industrial

Circularitat

Agritech

Transformació verda

Smart cities

- Ciutats inclusives i accessibles

Food of the future

- Alimentació funcional

Teràpies emergents

Tecnologies mèdiques

Salut

Ciències òmiques

- Estudis per a l'allargament de la vida
- Identificació de patrons (alimentació, medicaments...) segons la genòmica

Wearables

- Wearables per a monitoritzar paràmetres biomèdics a distància

Digital health

- Serveis de telemedicina i de teleassistència, tant generalistes com especialitzats.

Point of care

- Solucions per a fer-se tests de salut a casa, per exemple, per a persones diabètiques

Font: *Diana de tendències tecnològiques d'ACCIÓ (2022-2025)*, ACCIÓ

Gràcies

Passeig de Gràcia, 109
08008 Barcelona

accio.gencat.cat
catalonia.com

 @accio_cat

 @catalonia_ti

Consulteu l'informe aquí:

<https://www.accio.gencat.cat/ca/serveis/banc-coneixement/cercador/BancConeixement/eic-economia-silver-a-catalunya>

Més informació sobre el sector, notícies i oportunitats:

<https://www.accio.gencat.cat/ca/sectors/cosmetica-benestar-economia-silver/>

